

Unge funksjonshemmedes innspill til Helse- og omsorgskomiteen

Unge funksjonshemmede leverer med dette våre innspill og merknader til Helse- og omsorgskomiteen knyttet til deres behandling av statsbudsjettet for 2023 og Prop. 1 S (2022-2023) Helse- og omsorgsdepartementet.

Unge funksjonshemmedes anbefaling

- Kap. 701, post 73: Unge funksjonshemmede mener det foreslåtte kuttet på 91,4 millioner til arbeidet med kommunal journal må avvises.
- Kap. 733: Unge funksjonshemmede mener det må oppnevnes en tverrsektoriell ekspertgruppe som foretar en helhetlig gjennomgang av rehabiliteringsfeltet.
- Kap. 765: Unge funksjonshemmede mener forslaget om bevilgning på 300 millioner til psykisk helse og rus må beholdes.
- Kap. 2752: Unge funksjonshemmede mener forslaget om å øke satsene for egenandeler må avvises, og dagens satser for egenandeler beholdes.

Kap. 701, post 73: E-helse, helseregistre mv., Tilskudd til E-helse i kommunal sektor

Unge funksjonshemmede er svært kritiske til det foreslåtte kuttet på 91,4 millioner kroner i bevilgningen til arbeidet med felles kommunal journal. Regjeringens foreslåtte kutt harmonerer ikke med at regjeringen selv peker på behovet for bedre journalløsninger i kommunene. Det foreslåtte kuttet vil medføre at arbeidet med å utvikle gode journalsystemer for kommunene settes flere år tilbake, og det er svært skuffende at regjeringen kutter i bevilgningen på oppløpssiden av arbeidet.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Avvise regjeringens forslag om kutt i bevilgningen til arbeidet med felles kommunal journal, og øke bevilgningen med 91,4 millioner kroner til en total bevilgning på 111 820 millioner kroner.

Kap. 733: Habilitering og rehabilitering

En god rehabiliteringstjeneste for ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer er avgjørende for å forebygge tap av funksjon og forbedre funksjonsevnen. Videre er den samfunnsøkonomiske gevinsten av å satse på rehabilitering stor. På tross av dette har det vært en nedbygging av kapasitet i spesialisthelsetjenesten uten at kapasiteten er bygget tilsvarende opp i primærhelsetjenesten.

Flere evalueringer og rapporter gjennom mange år, blant annet KPMGs rapport til Helsedirektoratet i 2020, har avdekket store utfordringer med rehabiliteringstjenesten, samt et behov for å styrke feltet. Statsråd Kjerkol erkjente dette til NRK 10.11.2021: "Rehabilitering er et felt som trenger å bli løftet høyere på prioriteringslista". Regjeringens budsjettforslag tar ikke nødvendige grep for å møte hovedutfordringene vi står ovenfor; økende behov for rehabilitering, uønskede variasjoner i tilbud, for lite ressurser og kompetanse på alle nivåer, og for dårlig samhandling. For å løse disse utfordringene trengs det en rehabiliteringsreform.

Selv i en krevende økonomisk situasjon er det mulig å ta nødvendige politiske grep som på sikt vil ha stor samfunnsøkonomisk verdi. Vi ber komiteen om å bidra til at det oppnevnes en nasjonal tverrsektoriell ekspertgruppe, som har representanter både i og utenfor helsesektoren. Ekspertgruppa skal ut ifra behovet for rehabilitering beskrive hvordan rehabilitering kan tilbys til riktig tid, på riktig nivå og med

riktig kompetanse – uavhengig av diagnose og hvor i landet man bor – samt modeller for sømløse rehabiliteringstjenester. Herunder inkludere ungdom og unge voksne, slik at deres behov for rehabilitering møtes i årene fremover.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Bidra til at det oppnevnes en nasjonal tverrsektoriell ekspertgruppe, med representanter både i og utenfor helsesektoren, for å beskrive hvordan rehabilitering kan tilbys til riktig tid, på riktig nivå og med riktig kompetanse, samt modeller for sømløse rehabiliteringstjenester, herunder tjenester for ungdom og unge voksne.

Kap. 765: Psykisk helse, rus og vold

Unge funksjonshemmede er fornøyde med regjeringens forslag om å bevilge 300 millioner til psykisk helse, rus og vold. Videre støtter vi regjeringens merknad om forslag til fordeling av bevilgningen. Vi er spesielt positive til forslaget om 68 millioner kroner til opptrappingsplan for psykisk helse og forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet, samt 45 millioner kroner til styrking av tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten (omtalt under kap. 762, post 60). Dette fordi et styrket lavterskeltilbud i landets kommuner er en nødvendig prioritering for å bedre og ivareta barn og unges psykiske helse. Det er positivt at det satses på barn og unges psykiske helse, og dette er en prioritering Unge funksjonshemmede mener må gjøres i flere år fremover.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Beholde regjeringens forslag om bevilgning på 300 millioner, med tilhørende merknader, til psykisk helse og rus.

Kap. 2752: Refusjon av egenbetaling

Regjeringen foreslår å øke egenandelstaket fra 2921 kroner til 3040 kroner. I tillegg foreslås det å øke egenandelen for en del helsetjenester med 3% fra 1. januar, og øvrige egenandeler med 1,5% fra 1. juli. Disse endringene er ikke i seg selv veldig store, men vil ha store konsekvenser for unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom fordi økningen kommer på toppen av den store økningen som kom i 2022-budsjettet. Videre foreslås det å øke den prosentvise egenandelen fra 39% til 50% for legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept.

Dette er forslag som vil ramme unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom svært hardt. Funksjonshemmede har allerede flere egenandeler enn resten av befolkningen, samt at mange har lavere sosioøkonomisk status enn befolkningen generelt. Generelt øker kostandene på alle samfunnsområder, og en økning i egenandeler vil medføre at funksjonshemmede får en enda strammere privatøkonomi og komme enda dårligere ut enn befolkningen generelt. Regjeringen skriver i Hurdalsplattformen at de vil holde egenandelene på et lavt nivå. Budsjettforslaget samsvarer på ingen måte med regjeringens ambisjoner i Hurdalsplattformen.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Avvise forslaget om økning i egenandelstaket, samt de foreslåtte prosentvise økningene i egenandeler for enkelttjenester, legemidler og medisinsk forbruksmateriell, og beholde dagens satser for egenandeler.